

LUNDS UNIVERSITET

Institutionen för arkeologi och antikens historia

Kurslitteratur ARKH21 Historisk arkeologi: grundkurs, 30 hp

Fastställd av institutionsstyrelsen 2023–06–07

Litteraturen söks i LUBcat och/eller LUBsearch om inget annat anges.

Delkurs 1: Historisk arkeologi – ting, texter och bilder (126 s)

Eriksdotter, Gunhild & Nordin, Jonas M. (2011). "Being on the Inside, Forgetting to Look Out. The Need for a Historical Archaeology of Global Relevance". Ingår i: *Current Swedish Archaeology* vol. 19 nr 1. Sid. 143–165. (23 s) PDF på plattformen och från tidskriftens hemsida.

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. Sid. 11–89. (79 s)

Wienberg, Jes (2014). "Historical Archaeology in Sweden". Ingår i: *European Journal of Post-Classical Archaeologies* vol. 4. Sid. 447–470. (24 s) PDF på plattformen och från LUP.

Delkurs 2: Landskap och bebyggelse (959 s)

Översikt

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. (s. 125–192, 225–245, 281–303). (112 s)

Teori och metod

Hall, Martin (2006). "Identity, Memory and Counter-memory. The Archaeology of an Urban Landscape". Ingår i: *Journal of Material Culture* vol. 11 nr 1-2, sid. 189–209. (20 s) PDF på plattformen

Hansson, Martin (2009). "Att skapa landskap. Om identitetsskapande under medeltid". Ingår i: *Triangulering. Historisk arkeologi vidgar fälten*. (Red.) M. Mogren, M. Roslund, B Sundnér & J Wienberg. Lund Studies in Historical Archaeology 11. Lund: Institutionen för arkeologi och antikens historia, Lunds universitet. Sid. 129–145. (16 s). PDF på plattformen.

Ingold, Tim (1993). "The temporality of the landscape". Ingår i: *World Archaeology*, vol. 25 nr 2, sid. 152–174, DOI: 10.1080/00438243.1993.9980235 (13 s)

Tollin, Clas (1989). *Ättebackar och ödegården: de äldre lantmäterikartorna i kulturmiljövården*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. (96 s)

Maktens landskap

Lihammer, Anna (2003). "Kungen och landskapet. Förändringar i västra Skåne och sen vikingatid och tidig medeltid". Ingår i: *Landskapsarkeologi och tidig medeltid: några exempel från södra Sverige*. (Red.) M. Anglert & J. Thomasson. Uppåkrastudier 8. Acta Archaeologica Lundensia Series in 8°, 41. Stockholm: Almqvist & Wiksell. Sid. 71–114. (44 s) PDF på plattformen.

Mogren, Mats (2008). "Riksgränsen". Ingår i: *Landskap bortom traditionen. Historisk arkeologi inordvästra Skåne*. (Red.) M. Anglert. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. Sid. 189–224. (36 s) PDF på plattformen.

Naum, Magdalena (2018). "The Pursuit of Metals and the Ideology of Improvement in Early Modern Sapmi, Sweden". *Journal of Social History* vol. 51 nr. 4, sid 784–807, doi:10.1093/jsh/shx011 (24 s)

Tagesson, Göran (2013). "Vore bäst alle huus vore lijka – makt, ideologi och modernitet i den tidigmoderna staden". Ingår i: *Visioner och verklighet. Arkeologiska texter om den tidigmoderna staden*. (Red) L. Ersgård. Gotarc Series C. Arkeologiska skrifter no. 76. The Early Modern Town No. 1. Göteborg: Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet. Sid. 127-149 (23s)

Urbana landskap

Larsson, Stefan (2006). "Gestaltningen av några skånska städer". Ingår i: *Centraliteter. Människor, strategier och landskap*. (Red.) S. Larsson. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. Sid. 168–292. (126 s) PDF på plattformen.

Rosén Christina (2013). "Småstäders urbanitet. Materiell kultur och urban identitet i västsvenska småstäder ca 1640 – ca 1750". Ingår i: *Visioner och verklighet. Arkeologiska texter om den tidigmoderna staden*. (Red.) L. Ersgård. GOTARC Series C. Arkeologiska Skrifter 76. The Early Modern Town No. 1. Göteborg: Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet. Sid. 92–127. (35 s). PDF på plattformen.

Roslund, Mats (2020). "Staden växer fram". Ingår i: *Staden*, del 6. (Red.) J. Björkman & P. Hadenius. RJ:s årsbok 2020. Göteborg/ Stockholm: Riksbankens jubileumsfond. Sid. 9–59. (51 s) PDF på plattformen.

Öbrink, Mattias (2018). "Kulturella normer speglade av strukturer i en tidigmodern stad". *META 2018*, sid. 111-126 (16 s)

Industriella landskap

Hansson, Martin (2010). "Trestenshult och den tidiga småländska glashantering". *Hikuin* vol. 37, sid. 49-62, <https://tidsskrift.dk/Hikuin/article/view/109965> (14s)

Nordin, Jonas Monié (2019). "Industriarkeologi i norr - globala och lokala perspektiv på 1600-talets gruvindustri och industriarkeologi som arkeologisk erfarenhet". *META 2019* sid. 119-142. (24s)

Pettersson, Claes. (2011) "Stormaktens byggstenar – Jönköpings kungliga faktorier 1620-1721 i det arkeologiska materialet". Ingår i: *1537 – Kontinuitet eller brudd?* (Red.) Fagerland, T.A. & Paasche, K. Trondheim: Fagbokforlaget, sid. 151-181 (31s)

Byar, gårdar, landsbygd

Berglund, Birgitta et al (2009). "The historical archaeology of the medieval crisis in Scandinavia". Ingår i: *Current Swedish Archaeology* vol. 17, sid. 55–78 (23 s) (publicera.kb.se/csa/issue/archive)

Lagerås, Per & Magnell, Ola (2020). "Resilient Land Use in the Medieval and Early-modern Village. Crop and animal husbandry in Fjelle, southern Sweden, AD 1000-1800". *Danish Journal of Archaeology* vol. 9, sid. 1-24 (25s)

Nilsson, Pia, Svensson, Eva & Hansson, Martin (2019). "Obesutten och osynliggjord: En betraktelse över historisk arkeologi på marginalen". *Fornvännen* vol. 114 nr 3. Sid. 169-184. (16 s)

Rosen, Christina (2011). *Människor, gårdar, landskap. Att leva på en gård i Västsverige under tidigmodern tid*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet. (140 s) PDF på plattformen.

Schmidt Sabo, Katalin (2005). "Bystrukturernas dynamik". Ingår i: *Byarnas bönder. Medeltida samhällsförändringar i Västskåne*. (Red.) M. Mogren. Lund: Riksantikvarieämbetet. Sid. 140–213. (74 s). PDF på plattformen.

Delkurs 3: Byggnader och bilder (1054 s)

Översikt

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. Sid. 247–279, 303–319. (54 s)

Byggnader och bilder allmänt

Augustsson, Jan-Erik (1992). "Medeltida husbyggande i Sverige". Ingår i: *Bebyggelsehistorisk tidskrift* nr. 23. Sid. 55–85. (26 s) PDF på plattformen.

Liepe, Lena (1999). "Genuskoder i medeltida altarskåp". Ingår i: *Hikuin* vol. 27. Sid. 135–166. (32 s) PDF på plattformen.

Svanberg, Jan (2013). *Medeltida byggmästare i Norden*. Stockholm: Signum. (166 s)

Kyrkor, kloster och hospital

Cinthio, Erik. (red.) (1989). "Skånska kloster". *Skånes Hembygdsförbund, Årsbok 1987/88*. (168 s)

Cinthio, Maria (1997). "Trinitatskyrkan i Lund – med engelsk prägel". Ingår i: *Hikuin* vol. 24. Sid. 113–134. (22 s) PDF på plattformen.

Holmberg, Rikard (1990). *Kyrkobyggnad, kult och samhälle. Landskyrkan i Lunds forna ärkestift genom tiderna*. Lund Studies in Medieval Archaeology 8. Stockholm: Almqvist & Wiksell International. Sid. 7–100. (94 s)

Sundqvist, Olof (2007). "Från vikingatida aristokratiska hallar till medeltida stormannakyrkor". Ingår i: *Bebyggelsehistorisk tidskrift* 52. Sid. 20–32. (13 s) PDF från tidskriftens hemsida.

Gravar och gravskick

Andrén, Anders (2000). "Ad Sanctos – de dödas plats under medeltiden". Ingår i: *Hikuin* 27. Sid. 7–26. (20 s) PDF på plattformen.

Befästningar och marinarkeologi

Eriksson, Niklas (2017). "Eftermedeltida skeppsvrak: reflektioner kring marinarkologi och historisk arkeologi med exempel från Östersjön". Ingår i: *Nordisk marinarkæologi fast förankret*. (Red.) O. Uldum & M. Sylvester. Rudkøbing: Langelands Museum. Sid. 101–116. (16 s) PDF på plattformen.

Hansson, Martin (2006). *Aristocratic Landscape. The Spatial Ideology of the Medieval Aristocracy*. Lund Studies in Historical Archaeology 2. Lund: Almqvist & Wiksell International (220 s) PDF från LUP.

Hansson, Martin (2011). *Medeltida borgar. Maktens hus i Norden*. Lund: Historiska Media. (218 s)

Delkurs 4: Människor och ting (764 s)

Översikt

Nordin, Jonas Monié (2021). *Mellan medeltid och modernitet. En introduktion till historisk arkeologi från högmedeltid till idag*. Lund: Studentlitteratur. Sid. 53–56, 91–124, 193–224. (70 s)

Metoder, källor och teori. Sociala sammanhang

Cochran, Matthew. & Beaudry, Mary 2006. "Material culture studies and historical archaeology". Ingår i: *The Cambridge Companion to Historical Archaeology*. (Eds.) D. Hicks & M. Beaudry. Cambridge: Cambridge University Press. Sid. 191-204. (14 s)

Hodder, Ian (2011). "Human-thing entanglement: towards an integrated archaeological perspective". Ingår i: *Journal of the Royal Anthropological Institute* vol 17, sid. 154-177 (24 s)

Kjellberg, Joakim (2021). *Den medeltida stadens dynamik – urbanitet, sociala praktiker och materiell kultur i Uppsala 1100–1550*. Aun 51. Uppsala: Institutionen för arkeologi och antik historia, Uppsala universitet. Elektronisk resurs via UB. Sid. 39–65. (27 s)

Lagerstedt, Anna (2004). *Det norrländska rummet. Vardagsliv och socialt samspel i medeltidens bondesamhälle*. Stockholm Studies in Archaeology 30. Stockholm: Stockholms universitet. Sid. 11–15, 85–208. (128 s) PDF på plattformen.

Metheny, Karen B. (2022). "Connecting Archaeological Practice with the Senses and Past Bodily experience". Ingår i: *Historical Archaeology* vol. 56, sid.172–183. <https://doi.org/10.1007/s41636-022-00341-8> (12s).

Rosén, Christina (2001). "Arkeologi i arkiven – bouppteckningar och jordfynd från en halländsk by". Ingår i: *Från stad till land. En medeltidsarkeologisk resa tillägnad Hans Andersson*. (Red.) A. Andrén, L. Ersgård & J. Wienberg. Lund Studies in Medieval Archaeology 29. Stockholm. Sid. 105–112. (8 s) PDF på plattformen.

Keramik och mat

Lindqvist, Gunnar (2015). "Krukmakarnas lergods. Städernas och landsbygdens lergods från senmedeltid till modern tid". Ingår i: *Keramik & porslin i Sverige genom 7000 år. Från trattbägare till fri keramik*. (Red.) B. Nyström. Stockholm: Carlsson. Sid. 65–87. (23 s) PDF på plattformen.

Rosen, Christina (2014). "Urbana seder. Matvanor och måltidskärl i Jönköping och andra sydsvenska städer under tidigmodern tid". Ingår i: *Stormaktsstaden Jönköping 1614 och framåt*. (Red.) A.-M. Nordman, M. Nordström, C. Pettersson. Jönköping: Jönköpings läns museum, sid. 249 - 267 (19s)

Roslund, Mats (2005). *Människor och ting – perspektiv på medeltidens materiella kultur*. (kompendium, 66 s) PDF på plattformen.

Kroppens materiella kultur

Andersson, Eva (2006). *Kläderna och människan i medeltidens Sverige och Norge*. Avhandlingar från Historiska institutionen i Göteborg 47. Göteborg, sid. 223-305 (82 s)

Hayeur-Smith, M., Lucas, G., & Mould, Q. (2019). Men in Black: Performing masculinity in 17th- and 18th-century Iceland. Ingår i: *Journal of Social Archaeology*, vol. 19 nr.2, sid. 229–254 (25 s)
<https://doi.org/10.1177/1469605318793798>

Kuokkanen, Tiina et al (2015). "An approach to personal adornments in early modern gender performance". Ingår i: *Interarchaeologia* vol. 4, sid. 29-44 (16s)

Religiösa ting

Andersen Facius, Rachel (2021). "Pilgrim Badges and the Magical Middle Ages: Aspects of the Cult of Saints, Magical Thinking, and Religious Identity." Ingår i: *Material Exchanges in Medieval and Early Modern Europe: Archaeological Perspectives*. (Red.) M. Naum, J. Linaa, S. Escribano-Ruiz. Turnhout: Brepols, sid. 143-172 (30 s)

Falk, Ann-Britt (2006). "My home is my castle: Protection against evil in medieval times". Ingår i: *Old Norse Religion in Long-term Perspectives: Origins, Changes, and Interactions*. (Red.) A. Andrén, K. Jennbert, C. Raudvere. Lund: Nordic Academic Press, sid. 200–205 (6s)

Sundmark Fallberg, Stina (2017). "Dining with Christ and His Saints. Tableware in Relation to Late Medieval Devotional Culture in Sweden". Ingår i: *Konsthistorisktidskrift/Journal of Art History*, vol 86 nr 3, sid. 219-235 (17s)

Föremål i historiska källor

Gaimster, David (2012). "The Geoff Egan Memorial Lecture 2011. Artefacts, art and artifice: reconsidering iconographic sources for archaeological objects in early modern Europe." Ingår i: *Post-Medieval Archaeology*, vol. 46 nr. 2, sid. 304-319 (15 s), DOI: 10.1179/0079423612Z.00000000015

Kolonialism och konsumerism

Eriksdotter, Gunhild (2010). "Dolda laster? Magi och modernitet speglat genom kolonial handel i den nya världen under 1600-talet". Ingår i: *Modernitetens materialitet. Arkeologiska perspektiv på det moderna samhällets framväxt*. (Red.) A. Lihammer & J. M. Nordin. The Museum of National Antiquities, Stockholm. Studies 17. Stockholm. Statens historiska museum. Sid. 27–45. (19 s) PDF på plattformen.

De Vries, Jan (2008). *The Industrious Revolution. Consumer Behavior and the Household Economy, 1650 to the Present*. Cambridge: Cambridge University Press, sid. 122-180 (58 s)

Nilsson Schönborg, Göte (2002). "Kinesiskt porslin, ostindiehandel och arkeologi i Göteborg - Porslinsskärvor berättar om 1600- och 1700-talets Kinahandel". Ingår i: *In Situ 2000-2002*, s. 147-156 (s.10)

Vilkama, Rosa, Kylli, Ritva & Salmi, Anna-Kaisa (2016). "Sugar Consumption, Dental Health and Foodways in Late Medieval Iin Hamina and Early Modern Oulu, Northern Finland". Ingår i: *Scandinavian Journal of History*, vol 41 nr 1, sid. 2-31, DOI: 10.1080/03468755.2015.1106974 (30s)

Biografi, recycling

Burström, Nanouschka (2014). "Things in the Eye of the Beholder: A Humanistic Perspective on Archaeological Object Biographies". Ingår i: *Norwegian Archaeological Review*, vol 47 nr 1, sid. 65-82, DOI: 10.1080/00293652.2014.909877 (18s)

Herva, Vesa-Pekka & Nurmi, Risto (2009). Beyond Consumption: Functionality, Artifact Biography, and Early Modernity in a European Periphery. Ingår i: *International Journal of Historical Archaeology*, vol 13, sid. 158–182 (25s)

Schager, Elisabet, et al (2018). Waste management in Nya Lödöse. Ingår i: *International Journal of Historical Archaeology*, vol 22, sid. 401–422 (22s)

Digitala resurser

Intoxicating Spaces – projekthemsida (2023-06-07)

Tillgänglig via <https://www.intoxicatingspaces.org/>

The Documentary Archaeology of Late Medieval Europe - projekthemsida (2023-06-07)

Tillgänglig via <https://dalme.org/>